

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน
2. ขั้นปฏิบัติการ
3. ขั้นสังเกตและรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นสะท้อนผล

ขั้นวางแผน (Plan)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการในขั้นตอนการวางแผน ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Participants)

ในการกำหนดคุณสมบัติผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ร่วมวิจัยสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 1.1.1 เป็นครูที่ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ 5 ปี ขึ้นไป
- 1.1.2 เป็นหัวหน้างานสังกัดกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน
- 1.1.3 เป็นหัวหน้าระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-6
- 1.1.4 เป็นผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการวิจัย
- 1.1.5 เป็นผู้ที่มีความรู้ในระเบียบวิธีวิจัย เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

1.2 การคัดเลือกกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จากการกำหนดคุณสมบัติตามข้อ 1 ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกครูในโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้างานในกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 4 คน และ หัวหน้าระดับชั้นเรียน จำนวน 6 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย (Key Informants)

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์

พินัยกรรม โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจำแนกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

2.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เป็นครูที่ผู้วิจัยคัดเลือก เพื่อให้เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้างานในกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 4 คน และ หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) นางสาวจิระวรรณ แสงจันดา หัวหน้าสำนักงานกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน 2) นายกริชรัตน์ แพทย์ผล หัวหน้างานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด 3) นางสาวนิพรลีย์ ศรีสิงห์ หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 4) นายวิจิตร ภูโอบ หัวหน้างานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน 5) นางมัทนา แพทย์ผล หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 6) นายบุญยกฤต หนองเสนา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 7) นายวิโรจน์ สุขประเสริฐ หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 8) นายสุพัฒน์ วงษ์วิเศษ หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 9) นายทินกร ฉายมงคล หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 10) นางศิริวรรณ ศรีทอง หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย คัดเลือกครูเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 23 คน ประกอบด้วย 1) หัวหน้างานสังกัดกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน 2) หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน 3) หัวหน้าครูเวรประจำวัน จำนวน 5 คน และ 4) ครูที่ปรึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน ประกอบด้วย 1) นายอุดม กัสมัง ผู้วิจัย 2) นางสาวจิระวรรณ แสงจันดา หัวหน้างานสำนักงาน 3) นายสมบูรณ์ บูชาเกษมสุข หัวหน้างานส่งเสริมระเบียบวินัย 4) นางสาวนิพรลีย์ ศรีสิงห์ หัวหน้างานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) ว่าที่ ร.อ.เนติ คิมหันต์ หัวหน้างานรักษาความปลอดภัย 6) นายกริชรัตน์ แพทย์ผล หัวหน้างานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด 7) นายวิจิตร ภูโอบ หัวหน้างานเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน 8) นางมัทนา แพทย์ผล หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 9) นายบุญยกฤต หนองเสนา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 10) นายวิโรจน์ สุขประเสริฐ หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 11) นายสุพัฒน์ วงษ์วิเศษ หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 12) นายทินกร ฉายมงคล หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 13) นางศิริวรรณ ศรีทอง หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 14) นายอนุลักษณ์ วรามิตร หัวหน้าเวรวันจันทร์ 15) นายณรงค์ชัย หาญอาษา หัวหน้าเวรวันอังคาร 16) นายอาทิตย์ ภาวะเสนา หัวหน้าเวรวันพุธ 17) นายเต็ม ภูสมนึก หัวหน้าเวรวันพฤหัสบดี 18) นางพุดสุข สว่างบุญ หัวหน้าเวรวันศุกร์ 19) นายฉัตรชัย ชันจวุธ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 20) นางสาวเกตุวดี ศรีทอง ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 21) นางฉวีวรรณ กองทองครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 22) นางสาวณัฐริกา ฉายสถิตย์ ครูผู้สอน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 23) นางณัฐนพิน สุณะไตรย์ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 24) นายณฤเทพ รุ่งระวีวิลาศ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 กลุ่มวิทยากร เป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทำการคัดเลือกมาเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน กาศสิษฐ์พิทยาสรรพ์

2.2.1 การกำหนดคุณสมบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่ม วิทยากร ในการสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน โดยมีคุณสมบัติข้อใด ข้อหนึ่ง ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก
- 2) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิง

คุณภาพ

- 3) เป็นผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
- 4) เป็นผู้มีประสบการณ์ในการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้

ในโรงเรียน

2.2.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการคัดเลือกบุคคล เพื่อเป็นวิทยากรจำนวน 4 คนดังนี้

- 1) ดร.กัณตา พรานป่า ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาศสิษฐ์พิทยาสรรพ์ เป็นวิทยากรในการจัดสนทนากลุ่ม
- 2) ดร.เสนห์ คำสมหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนกาศสิษฐ์พิทยาสรรพ์ เป็นวิทยากรในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 3) ดร.ปรีดา ลำมะนา ผู้อำนวยการโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นวิทยากรในการศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 4) นายบรรลือชัย ผิวสานต์ ผู้อำนวยการโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 กรุงเทพมหานคร เป็นวิทยากรในการศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย โดยมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก

2) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3) เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

4) เป็นผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา

5) เป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา

6) เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.3.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการคัดเลือกบุคคล เพื่อตรวจสอบเครื่องในการวิจัย จำนวน 5 คน ดังนี้

1) อาจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เขียมแสง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) อาจารย์ ดร.นุชวรา เหลืองอังกูร รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4) อาจารย์ ดร.อรุสา พรหมทา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5) ดร.เสนห์ คำสมหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

2.3.3 การกำหนดคุณสมบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1) เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก

2) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3) เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

4) เป็นผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา

5) เป็นอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษา

6) เป็นผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษา

2.3.4 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการคัดเลือกบุคคล เพื่อประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เข้าประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ผศ.ดร.ลดาวัลย์ วัฒนบุตร	ผู้อำนวยการสำนักวิเทศสัมพันธ์และการจัดการศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2	ผศ.ดร.ชัยยุทธ ศิริสุทธิ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3	รศ.ดร.ศิริ ถีอาสนา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4	ดร.ทองม้วน นาแสงี่ยม	อดีตรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5	ดร.สมปอง ศรีกัลยา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
6	ดร.อรุสา พรหมทา	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7	ดร.อดิศักดิ์ มุงชู	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม
8	ดร.เสน่ห์ คำสมหมาย	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
9	ดร.สุวิทย์ วงษาไฮ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียน จำนวน 4,436 คน ครู จำนวน 193 คน และฝ่ายบริหาร จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และทำการคัดเลือกเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) หัวหน้างานสังกัดกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 6 คน 2) หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน 3) หัวหน้าครูเวร

ประจำวัน จำนวน 5 คน และ 4) ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 23 คน

2.2 กลุ่มครู กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน เป็นครูที่ปรึกษานักเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 132 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2.3 กลุ่มนักเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางตัวเลขของเครจซี่และมอร์แกน เป็นนักเรียนจำนวน 354 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ผลของการกำหนดประเภทประชากร จำนวน และกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ประเภทประชากร จำนวน และกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	23	23
2. นักเรียน	4,436	354
3. ครู	193	132
รวมทั้งสิ้น	4,652	509

จากตารางที่ 7 ประเภทประชากร ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 23 คน 2) กลุ่มนักเรียน มีจำนวน 4,436 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน และ 3) กลุ่มครู จำนวน 193 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 132 คน

3. ชั้นวางแผน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกิจกรรมในการวางแผน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ศึกษาได้แก่ 1) เอกสารเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เอกสารเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) 3) เอกสารเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) 4) เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ 5) เอกสารเกี่ยวกับเทคนิคการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management) และ การประเมินแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard) 6) เอกสารเกี่ยวกับ

เทคนิคการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ การสังเกต การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

3.2 การวิเคราะห์มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในการวิเคราะห์มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการโดย 1) ศึกษานโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ศึกษามาตรฐานและตัวบ่งชี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) สังเคราะห์มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

3.3 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดกิจกรรมเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้

3.3.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) ผู้วิจัยทำการศึกษา เอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อาทิ พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัฐธรรมนูญ ฉบับพุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ เอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย คู่มือการปฏิบัติงาน กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน เอกสารบันทึกหลักฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบฟอร์มการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และรายงานผลการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นต้น

3.3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดย ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การสนทนากลุ่มจากทฤษฎี หลักการ แนวคิดของ ชาย โพธิสิตา (2547 : 209) อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551 : 146) รัตนะ บัวสนธิ์ (2551 : 112-113) วรณี แกมเกต (2551 : 255) สุวิมล ว่องวาณิช (2550 : 342-345) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการ หลักการ ขั้นตอนของการสนทนากลุ่มผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย กำหนดคัดเลือกผู้เข้าสนทนากลุ่ม โดยพิจารณาจากครูที่เป็นหัวหน้างาน สังกัดกลุ่มบริหารงาน

กิจการนักเรียน หัวหน้าระดับชั้นเรียน และตัวแทนนักเรียน ประกอบด้วย หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน หัวหน้างานสำนักงานกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานส่งเสริมระเบียบวินัย จำนวน 1 คน หัวหน้างานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด จำนวน 1 คน หัวหน้างานรักษาความปลอดภัย จำนวน 1 คน และตัวแทนนักเรียน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 12 คน วิทยากร การจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 1 คน คือ ดร.กันตา พรานป่า ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

3.3.3 การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ในการศึกษาเชิงสำรวจ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)
- 2) ครู (Teachers)
- 3) นักเรียน (Students)

3.4 การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยที่ได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสนทนากลุ่ม และการใช้แบบสอบถาม ที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- 1) ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปตาราง ประกอบความเรียง
- 2) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- 3) ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- 4) ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5) การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด สรุปรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของครู และนักเรียน ในรูปของความเรียงตามหัวข้อของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสอบถาม การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การรายงานข้อค้นพบ (Descriptive Methodology) การตีความหมาย (Interpretive Methodology) และการวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Methodology)

3.5 การสรุปข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายงานจากการบันทึกการสนทนากลุ่ม และจากการศึกษา โดยการใช้แบบสอบถาม โดยนำมาสรุปเป็นสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ในระยะที่ 2 ต่อไป

การปฏิบัติตามแผน (Action)

ในการปฏิบัติตามแผน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการศึกษามาตรฐานและตัวบ่งชี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ในการนำไปพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานและตัวบ่งชี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 3 มาตรฐาน 17 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24, 2552 : 8-9) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและตัวบ่งชี้

ด้าน	มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้ที่
ปัจจัย	1 สถานศึกษามีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ใน การดำเนินงาน ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	1. ผู้บริหารเป็นผู้นำ ในการดำเนินงาน 2. ครูมีเจตคติที่ดี และมีความสามารถ ในการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน 5. สถานศึกษามีสื่อ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กระบวนการ	2 สถานศึกษามี การจัดการการ ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	1. มีการวางระบบการบริหารงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 2. มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. มีการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลรายงานผลและพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. มีฐานข้อมูล ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตาม กำหนด 5. มีการจัดการความรู้ในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน
ผลผลิต	3 นักเรียน สามารถพัฒนา ตนเองได้ตาม ศักยภาพและ สามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมี ความสุข	1. รู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ 2. มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี 3. มีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัย อันตราย และพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ 4. รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น และสามารถจัดการกับปัญหา และอารมณ์ ของตนเองได้

ด้าน	มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้ที่
ผลผลิต	3 นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ ตามศักยภาพและสามารถดำเนิน ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	5. เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวโรงเรียน ชุมชน และสังคม 6. มีเจตคติที่ดี และมี ทักษะพื้นฐาน ในการ ประกอบอาชีพสุจริต

จากตารางที่ 8 มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 3 มาตรฐาน จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านปัจจัย มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ 2) มาตรฐานด้านกระบวนการ มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และ 3) มาตรฐานด้านผลผลิต มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้

2.2 การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบหลักของมาตรฐาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำไปพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้พิจารณาร่วมกันว่ามีตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน ในประเด็นใดบ้าง ที่ได้ดำเนินการในรูปของโครงการ ที่บรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี อยู่แล้ว และมีตัวบ่งชี้ใด ที่ยังไม่มีโครงการรองรับ และสมควรที่จะนำมาจัดทำเป็นโครงการ เพื่อกำหนดเป็นแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาเอกสาร การสนทนากลุ่ม และการศึกษาเชิงสำรวจ จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่าทั้ง 3 มาตรฐาน ควรจะได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครั้งนี้ ได้พิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย จากตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐาน ผลการประชุมพิจารณา ปรากฏตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อจัดทำเป็นโครงการ

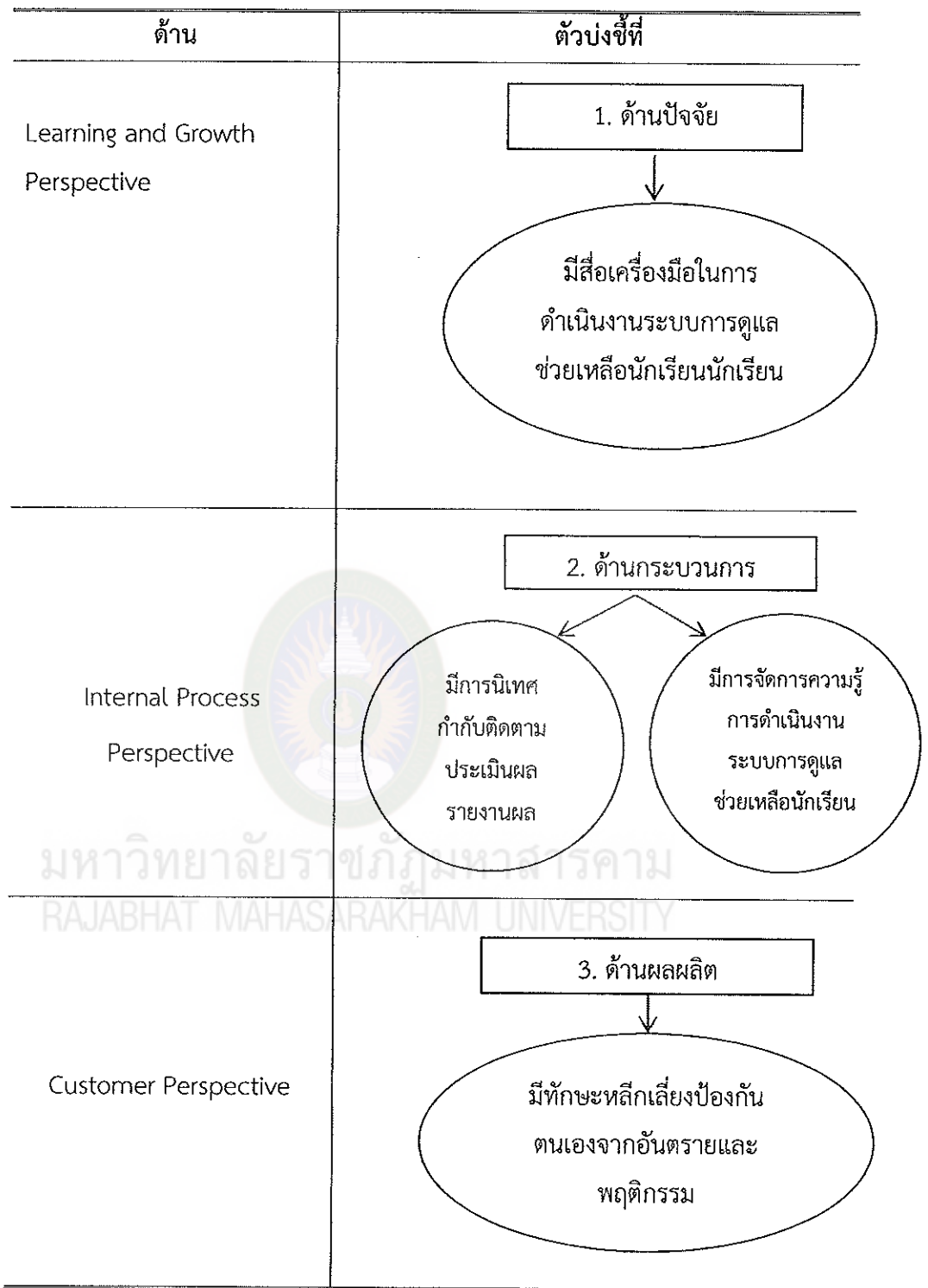
ด้าน	มาตรฐานที่	ตัวบ่งชี้ที่
ปัจจัย	1 สถานศึกษามีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือ ที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กระบวนการ	2 สถานศึกษามีการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
		ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการความรู้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ผลผลิต	3 นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตราย และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

จากตารางที่ 9 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อจัดทำเป็นโครงการ ประกอบด้วย 1) ด้านปัจจัย มาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกจัดทำเป็นโครงการคือตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกคือ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการความรู้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ด้านผลผลิต มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกคือตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตราย และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.3 การประยุกต์การใช้หลักการประเมินแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard : BSC) ในการพิจารณาจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน ภาพสันติพิทยาสรรพ์ ทั้ง 3 มาตรฐาน และยุทธศาสตร์ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึง ตามหลักของการประเมินแบบดุลยภาพ ซึ่งมี 4 มุมมอง ประกอบด้วย มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้ และมุมมองด้านการเงิน ซึ่งพบว่า ยุทธศาสตร์ที่กำหนดนั้น ครอบคลุมเพียง 3 มุมมอง โดยไม่ได้ศึกษามุมมองด้านการเงิน เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องละเอียดอ่อน และเกรงว่า อาจมีผลกระทบ ต่อการดำเนินการวิจัยในส่วนอื่น ประกอบกับได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ของนักวิชาการ พบว่า การดำเนินการตามหลักของ Balanced Scorecard : BSC นั้น หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ สามารถปรับเปลี่ยนมุมมอง ตามหลักการดังกล่าวได้ ตามความเหมาะสม ตามความจำเป็นของแต่ละบริบท (ศิริ ธีอาสนา. 2549 : 58) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดัง ภาพที่ 23

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 23 แผนที่กลยุทธ์ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ประยุกต์จากหลักของ Balanced Scorecard : BSC

2.4 การกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพ (Key Performance Indicators : KPI)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้พิจารณาว่า องค์ประกอบย่อย ของแต่ละยุทธศาสตร์หลัก 3 ด้านที่จะนำไปสู่การบริหาร และการปฏิบัติงาน ให้ประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง ผลการพิจารณาคัดเลือกได้ตัวบ่งชี้คุณภาพ (KPI) จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ หลังจากนั้นได้ปรับปรุงยุทธศาสตร์ย่อยทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ให้อยู่ในรูปของดัชนี หรือ ตัวบ่งชี้คุณภาพ เพื่อให้สามารถวัด และประเมินผล การดำเนินงานได้ และเพื่อความสะดวกในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงปรับปรุงข้อความตัวบ่งชี้ ให้สอดคล้องกับโครงการ และหมายเลขตัวบ่งชี้ของทั้ง 3 ด้าน เป็นตัวบ่งชี้ที่ 1-5 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ตัวบ่งชี้เดิม ตัวบ่งชี้ที่ปรับปรุงพัฒนา และการกำหนดหมายเลขตัวบ่งชี้ใหม่

ตัวบ่งชี้เดิม	ตัวบ่งชี้ที่ปรับปรุงพัฒนา
ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของครูที่มีคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศภายใน
ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดการความรู้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ตัวบ่งชี้ที่ 3 ร้อยละของครูที่เข้าประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน
	ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของครูที่ปรึกษานักเรียนที่ไปศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตราย และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของนักเรียนที่มีทักษะหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

จากตารางที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อจัดทำโครงการมีจำนวน 4 ตัวบ่งชี้คือตัวบ่งชี้ที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่ 5 และตัวบ่งชี้ที่ 3 เพื่อความสะดวกในการดำเนินการวิจัยและเพื่อความเข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จึงปรับปรุงลำดับที่ ของตัวบ่งชี้ใหม่ เป็นตัวบ่งชี้ที่ 1-5

ตารางที่ 11 ตัวบ่งชี้ สภาพเดิม เป้าหมาย โครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ (KPI)	สภาพเดิม Lag	เป้าหมาย Target	โครงการ (Project)
1) ร้อยละของครูที่มีคู่มือครูที่ ปรึกษานักเรียน	70	95	โครงการจัดทำคู่มือครู ที่ปรึกษานักเรียน
2) ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศ ภายใน	75	95	โครงการนิเทศภายในระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3) ร้อยละของครูที่เข้าประชุมการ ใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน	70	95	โครงการประชุมการใช้คู่มือครู ที่ปรึกษานักเรียน
4) ร้อยละของครูที่ปรึกษานักเรียน ที่ไปศึกษาดูงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	30	80	โครงการศึกษาดูงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5) ร้อยละของนักเรียนที่มีทักษะ หลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์	75	95	โครงการสถานศึกษา สีขาวปลอดภัยเสถียรและ อบายมุข

จากตารางที่ 11 ตัวบ่งชี้มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือก คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1) ร้อยละของครู ที่มีสื่อ เครื่องมือ ที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 2) ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศภายใน ตัวบ่งชี้ 3) ร้อยละของครูที่เข้าประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 4) ร้อยละของครูที่ปรึกษานักเรียนที่ไปศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ ตัวบ่งชี้ที่ 5) ร้อยละของนักเรียนที่มีทักษะหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

สภาพเดิม (Lag) ตัวบ่งชี้ที่ 1) ร้อยละของครู ที่มีคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียนมีการดำเนินงานร้อยละ 70 เป้าหมายในการพัฒนาต้องการให้มีการดำเนินงานร้อยละ 95 โครงการที่จัดทำเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โครงการจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน

สภาพเดิม (Lag) ตัวบ่งชี้ที่ 2) ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศภายในร้อยละ 75 เป้าหมายในการพัฒนาต้องการให้มีการดำเนินงานร้อยละ 95 โครงการที่จัดทำเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โครงการนิเทศภายใน

สภาพเดิม (Lag) ตัวบ่งชี้ที่ 3) ร้อยละของครูที่เข้าประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน ร้อยละ 70 เป้าหมายในการพัฒนาต้องการให้มีการดำเนินงานร้อยละ 95 โครงการที่จัดทำเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โครงการประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน

สภาพเดิม (Lag) ตัวบ่งชี้ที่ 4) ร้อยละของครูที่ไปศึกษาดูงานร้อยละ 30 เป้าหมายในการพัฒนาต้องการให้มีการดำเนินงานร้อยละ 80 โครงการที่จัดทำเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โครงการศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สภาพเดิม (Lag) ตัวบ่งชี้ที่ 5) ร้อยละของนักเรียนที่มีทักษะหลักเสี่ยงป้องกันภัยอันตราย และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ร้อยละ 75 เป้าหมายในการพัฒนาต้องการให้มีการดำเนินงานร้อยละ 95 โครงการที่ใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยและอบายมุข

2.5 การกำหนดเจ้าภาพรับผิดชอบ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้วิเคราะห์การเป็นเจ้าภาพ ของแต่ละกลุ่มงาน ของโรงเรียน ภาพสินธุ์พิทยาสรรค์ โดยการประยุกต์ใช้ OS Matrix (Owner Supporter Matrix) ผลการพิจารณา ปรากฏตาม ตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดง OS Matrix การเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบของแต่ละกลุ่มงาน

ตัวบ่งชี้ (KPI)	กลุ่ม อำนวยการ	กลุ่ม บริหารงาน วิชาการ	กลุ่ม บริหารงาน กิจการ นักเรียน	กลุ่ม บริหาร งาน ทั่วไป	ผู้บริหาร
1) ร้อยละของครูที่มี คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน	S	O	OO	S	S
2) ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศภายใน	S	O	OO	S	S
3) ร้อยละของครูที่เข้า ประชุมการใช้คู่มือครู ที่ปรึกษานักเรียน	S	S	OO	S	S
4) ร้อยละของครูที่ไปศึกษา ดูงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	S	S	OO	S	S
5) ร้อยละของนักเรียนที่มี ทักษะหลีกเลี่ยงป้องกันภัย อันตรายและพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์	S	S	OO	S	S

(ความหมายของอักษรย่อ : O = เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบร่วม OO = เป็นเจ้าภาพ
รับผิดชอบหลัก ประสานงานและตรวจติดตาม S = เป็นผู้สนับสนุน)

จากตารางที่ 12 กลุ่มอำนวยการเป็นผู้สนับสนุน ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ กลุ่มบริหารงานวิชาการ
เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบร่วมจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร้อยละของครูที่มีคู่มือครูที่ปรึกษา
นักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 2 ร้อยละของครูที่ได้รับการนิเทศภายใน

กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลัก ประสานงานและตรวจ
ติดตามทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ กลุ่มบริหารงานทั่วไป เป็นผู้สนับสนุนทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ และผู้บริหารโรงเรียน
เป็นผู้ให้การสนับสนุนทั้ง 5 ตัวบ่งชี้

2.6 กำหนดโครงการ (Initiative or Project) เพื่อให้ยุทธศาสตร์หลัก ทั้ง 3 ด้าน และตัวบ่งชี้ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ เกิดผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ จึงได้จัดทำโครงการสนองยุทธศาสตร์ และตัวบ่งชี้ดังกล่าว รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 โครงการ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และงบประมาณ ของโครงการ

โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	งบประมาณ (บาท)
1. โครงการจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน	กลุ่มบริหารงาน กิจการนักเรียน	พ.ค.56-ต.ค.56	50,000
2. โครงการประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน	กลุ่มบริหารงาน กิจการนักเรียน	พ.ย.56	3,000
3. โครงการนิเทศภายในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	กลุ่มบริหารงาน กิจการนักเรียน	พ.ค.56-มี.ค.57	5,000
4.โครงการศึกษาดูงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	กลุ่มบริหารงาน กิจการนักเรียน	ต.ค.56-มี.ค.57	250,000
5. โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข	กลุ่มบริหารงาน กิจการนักเรียน	พ.ค.56-มี.ค.57	50,000
รวม			358,000

จากตารางที่ 13 โครงการในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ มีจำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย 1) โครงการจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน 2) โครงการประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน 3) โครงการนิเทศภายใน 4) โครงการศึกษาดูงาน และ 5) โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ผู้รับผิดชอบคือกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน โดยมีระยะเวลาดำเนินงานตามโครงการ ระหว่าง

เดือนพฤษภาคม 2556 - เดือนมีนาคม 2557 งบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการทั้ง 5 โครงการ รวมเป็นเงิน จำนวน 358,000 บาท

2.7 การกำหนดระยะเวลาการตรวจ ติดตามผลการดำเนินการวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามปฏิทิน จึงกำหนดเวลาในการตรวจ และติดตามผล การดำเนินงานของโครงการต่างๆ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 กำหนดการตรวจ ติดตามผลการดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้ ของเจ้าภาพ

ตัวบ่งชี้ (KPI)	กลุ่มเจ้าภาพ	ครั้งที่		
		1	2	3
1) ร้อยละของครูที่มีคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน	กลุ่ม บริหารงาน กิจการ นักเรียน	-	พ.ย.56	-
2) ร้อยละของครูที่ได้รับ การนิเทศภายใน	กลุ่ม บริหารงาน กิจการ นักเรียน	พ.ค.56	พ.ย.56	มี.ค.56
3) ร้อยละของครูที่เข้า ประชุม การใช้คู่มือครูที่ปรึกษา นักเรียน	กลุ่ม บริหารงาน กิจการ นักเรียน	-	พ.ย.56	-
4) ร้อยละของครูที่ไปศึกษา ดูงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	กลุ่ม บริหารงาน กิจการ นักเรียน	-	พ.ย.56	มี.ค.57
5) ร้อยละของนักเรียนที่มี ทักษะหลักเลี้ยงป้องกันภัย อันตรายและพฤติกรรมที่ไม่ พึงประสงค์	กลุ่ม บริหารงาน กิจการ นักเรียน	พ.ค.56	พ.ย.56	มี.ค.56

จากตารางที่ 14 กำหนดการตรวจ ติดตามผลการดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้ ของเจ้าภาพ คือ กลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน ได้กำหนดการตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ ออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เดือนกรกฎาคม 2556 ระยะที่ 2 เดือนพฤศจิกายน 2556 และ ระยะที่ 3 เดือน มกราคม 2557

เพื่อให้เห็นภาพรวม ของขั้นตอน การวางแผนการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จึงนำเสนอแผนปฏิบัติการ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังตารางที่ 15

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 15 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเทพศิรินทร์พิทยาสรรพ์

ระยะที่	วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	ระยะเวลา	กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
1. ศีรษะสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน	เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน	1.1 การศึกษาเอกสาร 1.2 การสนทนากลุ่ม 1.3 การศึกษาเชิงสำรวจ	1.แบบบันทึกระบบการดูแล 2.แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 3.แบบสอบถาม	พ.ค.56-มิ.ย. 56	1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2. กลุ่มครู 3. กลุ่มนักเรียน	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
2. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน	เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน	1.จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2.กำหนดประเด็นพัฒนา 3.จัดทำรายละเอียดตัวบ่งชี้ 4.กำหนดโครงการ	1.แบบบันทึกการประชุม 2.มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3.โครงการ 4.แบบสังเกต 5.แบบสัมภาษณ์	พ.ค.56-มี.ค.56	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

ระยะที่	วัตถุประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	ระยะเวลา	กลุ่มเป้าหมายที่ ทำการศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
3. ปฏิบัติตามแผน 3.1 ศักยภาพ ปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการพัฒนา 3.2 เตรียมความพร้อมพร้อม 3.3 ลงมือพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	เพื่อพัฒนาระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามตัวบ่งชี้ระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ปฏิบัติการวิจัยจำนวน 2 วงรอบ ตามขั้นตอนดังนี้ 1. ชั่งวางแผน 2. ชั่งปฏิบัติการตามแผน 3. ชั่งสังเกตเก็บรวบรวม ข้อมูล 4. ชั่งสะท้อนผล	1. แบบสอบถาม 2. แบบสังเกต 3. แบบสัมภาษณ์ 4. แบบบันทึกการ ประชุมกลุ่ม	พ.ค.56-มี.ค.57	1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย 2. กลุ่มวิทยากร	ผู้วิจัยและผู้ร่วม วิจัย
4. ติดตามประเมินผลการ พัฒนา - ศักยภาพการพัฒนา โดยสำรวจความคิดเห็น: แบบสอบถาม	เพื่อศึกษาผลการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	สำรวจความคิดเห็นโดย ใช้แบบสอบถามกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญครูและ นักเรียน และสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	1. แบบสังเกต 2. แบบสัมภาษณ์ 3. แบบสอบถาม 4. แบบบันทึกการ สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	พ.ค.56-มี.ค.57	1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2. กลุ่มครู 3. กลุ่มนักเรียน 4. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้วิจัยและผู้ร่วม วิจัย

ขั้นสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล (Observe)

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการโดย 1) ศึกษาเอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) จัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม และ 3) การศึกษาเชิงสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกเอกสาร แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และสอบถามที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้สร้างขึ้น ตามหลักการสร้างแบบสอบถาม กล่าวคือ การนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ การปรับปรุงแก้ไข และการนำไปหาค่าความเชื่อมั่น จึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อจัดทำโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เครื่องมือที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ แบบบันทึกการลงเวลาปฏิบัติงาน แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เข้าประชุมที่มีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ กล้องบันทึกภาพ เครื่องเสียง เป็นต้น

2.2 การจัดทำโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีจำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย

2.2.1 โครงการจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน

2.2.2 โครงการนิเทศภายใน

2.2.3 โครงการประชุมการใช้คู่มือครูที่ปรึกษานักเรียน

2.2.4 โครงการศึกษาดูงาน

2.2.5 โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยและอบายมุข

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ของ วนิตา ชนินทุทรวงศ์ และคนอื่นๆ (2546 : 30) ปัญญา กระทุ่มขันธ (2548 : บทคัดย่อ) วินัย ทองแย้ม (2548: บทคัดย่อ) นพรัตน์ ประสิทธิ์เตสัง (2550 : เว็บไซต์) สุรียา นุตตะบัติ (2550 : เว็บไซต์) ดิลก อภิรักษ์จิต (2551: เว็บไซต์) รังสันต์ โพธิ์ราช (2552 : เว็บไซต์) ศุภชัย ทองนำ (2552: เว็บไซต์) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) โพลีน นกศิริ (2553 : เว็บไซต์) อรทัย ฉัตรภูติ (2553 : บทคัดย่อ) นิศาชล สวัสดิสาร (2553 : เว็บไซต์) ธงชาติ วงษ์สุวรรณ (2554 : บทคัดย่อ) และ โสภณ สิงโตแก้ว (2555 : เว็บไซต์) เป็นต้น

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 74-84) วิธีสร้างแบบสอบถาม ของ สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 97-101) และ วิธีการสร้างแบบสอบถาม ของ ไพศาล วรคำ (2555 : 245-253) เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะต่างๆ ทั้ง 3 ระยะ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 23 คน แบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ด้าน 17 ตัวบ่งชี้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม สภาพปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถาม ความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) โดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.1.2 ครู (Teachers) จำนวน 132 คน แบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ด้าน จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม สภาพปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถาม ความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) โดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.1.3 นักเรียน (Students) จำนวน 354 คน แบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ด้าน จำนวน 20 ตัวบ่งชี้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ได้แก่ เพศ อายุ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม สภาพปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถาม ความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End) โดยการให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการบันทึกการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้กรอบตามองค์ประกอบ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

3.3 รายละเอียดของแต่ละตัวบ่งชี้แต่ละตัวบ่งชี้ ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญดังนี้

- 3.1 ความหมาย
- 3.2 วัตถุประสงค์
- 3.3 กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้
- 3.5 สูตรในการคำนวณ
- 3.6 หน่วยที่วัด
- 3.7 ความถี่ในการเก็บข้อมูล
- 3.8 แหล่งข้อมูล
- 3.9 ผู้รับผิดชอบ
- 3.10 ผู้สนับสนุน
- 3.11 ข้อมูลฐานเดิม
- 3.12 เป้าหมาย

3.4 แบบสอบถามเพื่อศึกษาผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) ครู และ 3) นักเรียน โดยแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชุดเดียวกัน กับที่ใช้สอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในข้อที่ 3.1

4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

4.1 การสร้างแบบสอบถาม

4.1.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ มีจำนวน 2 ชุด ซึ่งใช้สอบถามกับกลุ่มบุคคล 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) กลุ่มครู และ 3) กลุ่มนักเรียน

4.1.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างแบบสอบถาม ตามกรอบมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นของแบบสอบถาม

4.1.3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.1.4 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำแบบสอบถาม ที่ผ่านการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) อาจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) อาจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) อาจารย์ ดร.นุชวรา เหลืองอังกูร รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4) อาจารย์ ดร.อรุสา พรหมทา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5) ดร.เสนห์ คำสมหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

4.1.5 การหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำแบบสอบถาม นำเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective

Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคือ +1, 0 และ -1 ตามความหมายดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

2) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ทำการเลือกแบบสอบถาม ที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ไปปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง

3) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ

4) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach Method) แบบสอบถาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และครู แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 แบบสอบถามปัญหาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.88 แบบสอบถามความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 ส่วนแบบสอบถามนักเรียน ด้านสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 ด้านสภาพปัญหา มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 และ ด้านความต้องการพัฒนา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4.2 การสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

4.2.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการโดย ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การสนทนากลุ่มจากทฤษฎี หลักการ แนวคิดของ ชาย โพธิสิตา (2547 : 209) อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551 : 146) รัตนะ บัวสนธิ์ (2551 : 112-113) วรณีย์ แกมเกต (2551 : 255) สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 342-343) เป็นต้น

4.2.2 ร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ให้ครอบคลุมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

4.2.3 นำร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำเบื้องต้น

4.2.4 ปรับปรุงแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ข้อเสนอแนะ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

4.2.5 ปรับปรุงแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ จัดพิมพ์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

4.3. การสร้างแบบบันทึกการประชุม

4.3.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการสร้างแบบบันทึกการประชุม โดย การศึกษาเอกสารระเบียบการประชุม ของสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526

4.3.2 สร้างแบบบันทึกการประชุม นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้อง

4.3.3 นำแบบบันทึกการประชุมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้อง

4.3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกการประชุม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ

4.3.5 จัดพิมพ์แบบบันทึกการประชุมฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

4.4 แบบสัมภาษณ์

4.4.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสร้างแบบสัมภาษณ์ ของ วรณีย์ แกมเกต (2551 : 254) James H. Mcmillan & Sally (2001 : 455) John W .Creswell (2002 : 644) รัตนะ บัวสนธ์ (2552 : 123) และ พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์ (2556 : เว็ปไซด์) โดย ยึดกรอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการจัดทำแบบสัมภาษณ์

4.4.2 ร่างแบบสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมตามเนื้อหาที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต้องการ

4.4.3 นำแบบสัมภาษณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ เบื้องต้น

4.4.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความ เหมาะสมและความถูกต้อง

4.4.5 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ตามผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ

4.4.6 นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์ พิตยาสรรค์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียด ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณจากการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการจำแนกเป็นตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ สำหรับอธิบายความหมายของคะแนน ตามเกณฑ์ในการสรุปผลตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	ระดับปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบความเรียง จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ สำหรับอธิบายความหมายของคะแนน ตามเกณฑ์ในการสรุปผลตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	มีปัญหาระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีปัญหาระดับมาก
2.51 – 3.50	มีปัญหาระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีปัญหาระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ สำหรับอธิบายความหมายของคะแนน ตามเกณฑ์ในการสรุปผลตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 121)

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 – 5.00	มีความต้องการพัฒนาระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความต้องการพัฒนาระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความต้องการพัฒนาระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความต้องการพัฒนาระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามรายละเอียด ดังนี้

5.2.1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม กรณีความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.2.4 การสนทนากลุ่ม ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

5.2.5 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

6. การตรวจสอบข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ดังนี้

6.1 การตรวจสอบข้อมูลเชิงปริมาณ

6.1.1 ในกรณีที่ เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สำคัญ ครู และ นักเรียน ที่ให้ความคิดเห็น โดยการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้มีการประชุม เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็น ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ว่ามีความเป็นจริง เป็นไปได้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ และมีความสัมพันธ์กับหลักฐาน ข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ อย่างไร เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน

6.1.2 การตรวจสอบ จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ซึ่งมี ข้อมูลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จะใช้ข้อมูลสารสนเทศ จากการสังเกต สอบถาม แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อสรุป ที่มีความแม่นยำ เทียบตรง ให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อความ น่าเชื่อถือในกระบวนการดำเนินการวิจัยนั่นเอง

6.2 การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ

6.2.1 การตรวจสอบจากร่องรอยหลักฐาน (Audit Trail) ในการดำเนินการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันตรวจสอบข้อมูล จากเอกสารการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในปีการศึกษา 2555-2556 และมีการตรวจสอบเอกสารบางอย่าง ย้อนหลังไป ถึงปี 2553 อาทิ คู่มือการปฏิบัติงาน บันทึกการประชุม เอกสารแบบฟอร์ม บันทึกเอกสารระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ราชวัลต่างๆ ที่ได้รับ เป็นต้น

6.2.2 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ในการดำเนินการ วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิ การตรวจสอบข้อมูลด้านวิธีการ ใช้วิธีการคือ การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน เป็นต้น ส่วนการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล จะใช้ การเปรียบเทียบด้านแหล่งที่มาของข้อมูล เวลาในการได้รับข้อมูล สถานที่ และบุคคล ที่ให้ข้อมูล และการตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จะมีการพูดคุยพบปะสอบถาม เปรียบเทียบตรวจสอบถึงข้อมูล ที่ได้รับระหว่างการดำเนินการวิจัย เพื่อความมั่นใจในการแปลผล อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้กระบวนการวิจัยดำเนินไป ตามหลักการ วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และเป็นที่ยอมรับ

7. การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เป็นระบบการประเมินแบบหนึ่ง เสนอโดย Elliot Eisner (1976) (อ้างถึงใน ศิริ ถีอาสนา. 2549 : 68) เป็นการประเมินทาง การศึกษา เพื่อตรวจสอบ ยืนยันความถูกต้องตามหลักวิชาการ และพิจารณาถึงความเป็นไปได้ โดยต้องอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ในศาสตร์สาขานั้นๆ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพนั้นๆ เป็น

อย่างดี หรือเป็นผู้รู้ในเรื่องนั้นจริงๆ มาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณาต่างๆ จะเกิดขึ้นจาก
ประสบการณ์ และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

ผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ร่วมกันพิจารณาในการคัดเลือก
ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นผู้เข้าประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีคุณสมบัติข้อใด
ข้อหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สอนในสถาบันระดับอุดมศึกษา
 2. เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จบการศึกษาระดับ
ปริญญาเอก
 3. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ในการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ใน
โรงเรียน
 4. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา
 5. เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย การวัดและประเมินผลทางการศึกษา
- ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2557 ณ ห้อง
1723 อาคารวิริยะ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน
9 คน เข้าสัมมนา (รายละเอียดการประชุมสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ปรากฏในภาคผนวก ฉ)
- ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
รายละเอียดปรากฏ ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ขั้นตอนการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	คำถาม/ระยะการวิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือวิจัย	สถิติ/การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
Plan : P	คำถาม 1/ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นอย่างไร	เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์	1. การศึกษาเอกสารการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. การจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม 3. การศึกษาเชิงสำรวจ	1. แบบสรุปผลการดำเนินงาน 2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 3. แบบสอบถาม	1. ร้อยละ 2. ความถี่ 3. ค่าเฉลี่ย 4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5. การพรรณนาวิเคราะห์	ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์
Act & Observe : A&O	คำถาม 2/ระยะที่ 2 การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์มีประสิทธิภาพได้อย่างไร	เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2. จัดทำคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. จัดประชุมครู 4. ศึกษาดูงาน 5. นิเทศภายใน	1. แบบบันทึกการประชุม 2. แบบสอบถาม 3. แบบสัมภาษณ์ 4. บันทึกนิเทศภายใน	1. ร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4. การพรรณนาวิเคราะห์	ได้แนวทางการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	คำถาม/ระยะการวิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือวิจัย	สถิติ/การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์
Reflect : R	<p>คำถาม 3/ระยะที่ 3</p> <p>ผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม โรงเรียนภลสินธุ์พิทยาสรรพ์ เป็นอย่างไร</p>	<p>เพื่อศึกษาผลการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนภลสินธุ์พิทยาสรรพ์โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>1.จัดทำแบบสอบถาม สอบถามความคิดเห็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ครู และนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนภลสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม</p> <p>2.จัดสัมมนาเชิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญ</p>	<p>1.แบบสอบถาม</p> <p>2.แบบบันทึกการสัมมนาเชิงผู้เชี่ยวชาญ</p>	<p>1.ร้อยละ</p> <p>2.ค่าเฉลี่ย</p> <p>3.ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p> <p>4.การพรรณนาวิเคราะห์</p>	<p>ได้ข้อมูลสารสนเทศจาก การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียน ภลสินธุ์พิทยาสรรพ์</p>

เพื่อให้เห็นภาพรวมของวิธีดำเนินการวิจัย และการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำเสนอวงรอบของการวิจัยโดยรวม ดังตารางที่ 17 และภาพที่ 24
ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปขั้นตอนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
กาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

วงรอบ/ขั้นตอนการวิจัย	กิจกรรมการวิจัย	ระยะที่
วงรอบที่ 1 1.การวางแผน	ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ พัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1
2. ปฏิบัติตามแผน	1.เตรียมความพร้อม 2.ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ พัฒนาโดยศึกษาเอกสารระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน/จัดสนทนากลุ่มและการศึกษาเชิงสำรวจ 3.จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 4.พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (5 ตัว บ่งชี้/5โครงการ)	2
3. สังเกตและเก็บรวบรวม ข้อมูล	1.เก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาเอกสาร/แบบ บันทึกการสนทนากลุ่มและการใช้แบบสอบถาม 2.วิเคราะห์ข้อมูลเสนอผลการวิจัย 3.วิพากษ์วิจารณ์เสนอผลการปฏิบัติงานของแต่ละ กิจกรรม 4.วิพากษ์วิจารณ์พิจารณาผลการปฏิบัติงานของ แต่ละกิจกรรม	3
4. สะท้อนผล	วิพากษ์วิจารณ์พิจารณาผลการปฏิบัติงานของ 5 ตัวบ่งชี้ 5 โครงการ สู่การปฏิบัติในวงรอบที่ 2	

วงรอบ/ขั้นตอนการวิจัย	กิจกรรมการวิจัย	ระยะที่
วงรอบที่ 2	วางแผนการปฏิบัติตามตัวบ่งชี้/โครงการที่กำหนดไว้ (5 ตัวบ่งชี้/ 5โครงการ)	1
1. การวางแผน		
2. ปฏิบัติตามแผน	ลงมือแก้ปัญหา/พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนตามตัวบ่งชี้/โครงการที่กำหนด	2
3. สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล	- เข้าร่วมสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล - วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลของแต่ละตัวบ่งชี้/โครงการ	
4. สะท้อนผล	- วิพากษ์วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพกว่าเดิมในการทำวิจัยครั้งต่อไป	3

ภาพที่ 24 ความสัมพันธ์การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขั้นสะท้อนผล (Reflect)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการสะท้อนผลการวิจัยโดยการวิพากษ์ถึงผลที่จะได้รับในแต่ละโครงการว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร จะทำการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำเอาข้อมูลดังกล่าวไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนเพื่อพัฒนาในรอบที่ 2 ของการวิจัยครั้งต่อไป ในที่นี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

จากการศึกษาเชิงสำรวจของ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) กลุ่มครู และ 3) กลุ่มนักเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพปัจจุบันของระดับการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์อยู่ในระดับปานกลาง

2. การศึกษาสภาพปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

จากการศึกษาเชิงสำรวจของ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) กลุ่มครู และ 3) กลุ่มนักเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพปัญหาของระดับการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์อยู่ในระดับมาก

3. การศึกษาความต้องการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์

จากการศึกษาเชิงสำรวจของ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2) กลุ่มครู และ 3) กลุ่มนักเรียน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์อยู่ในระดับมาก

4. การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยพิจารณาคัดเลือกมาตรฐาน ที่เป็นความต้องการพัฒนาของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย กำหนดตัวบ่งชี้และจัดทำรายละเอียดตัวบ่งชี้ ดำเนินการตามตัวบ่งชี้ สังเกตเก็บรวบรวมข้อมูลและสะท้อน

ผลการปฏิบัติ เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติที่ดีขึ้นกว่าเดิมในรอบที่ 2 ต่อไป สำหรับในรอบที่ 2 ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติการวิจัยของแต่ละตัวบ่งชี้/โครงการ (5 ตัวบ่งชี้ / 5 โครงการ) มาปฏิบัติซ้ำอีกในทุกตัวบ่งชี้